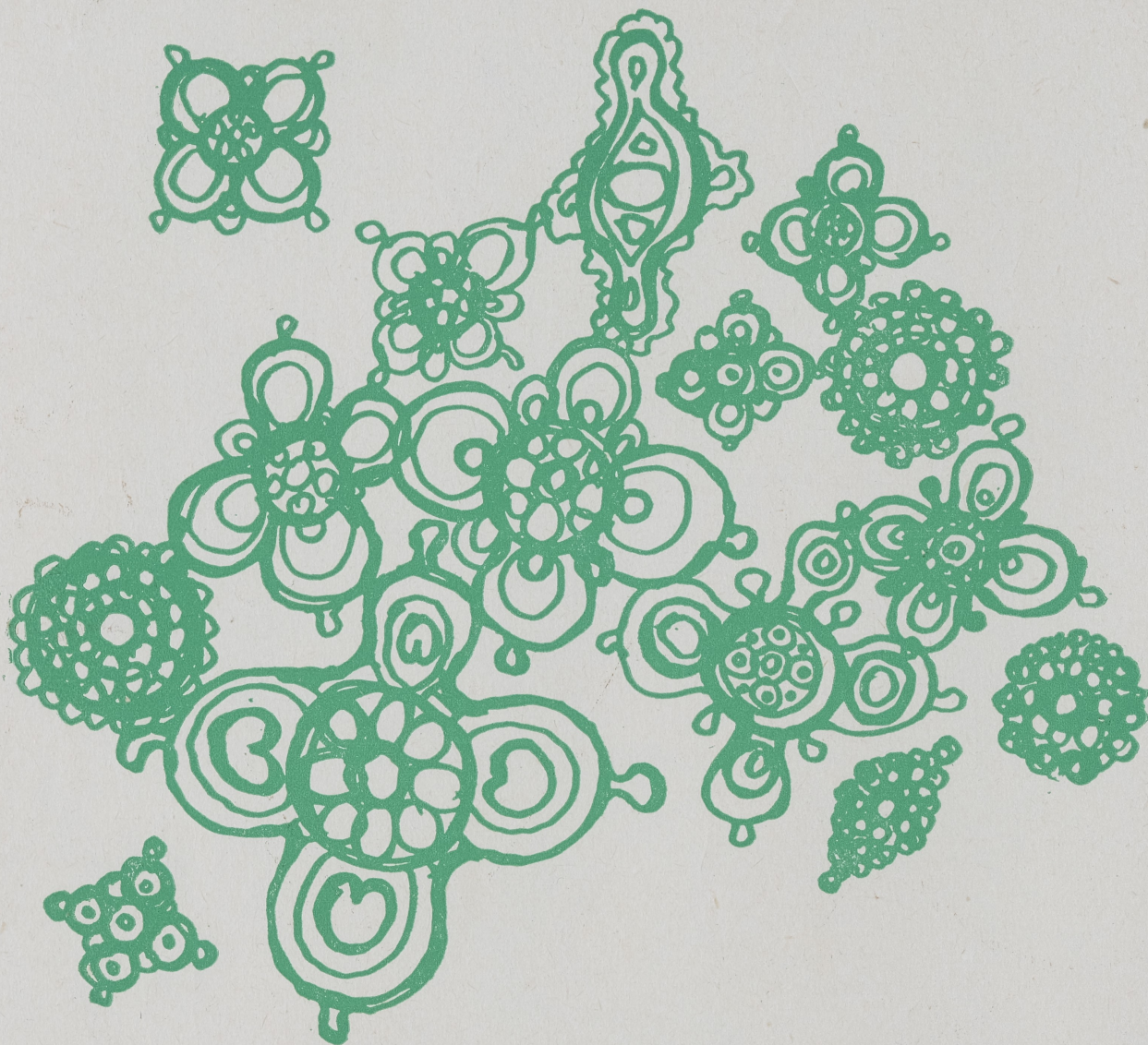
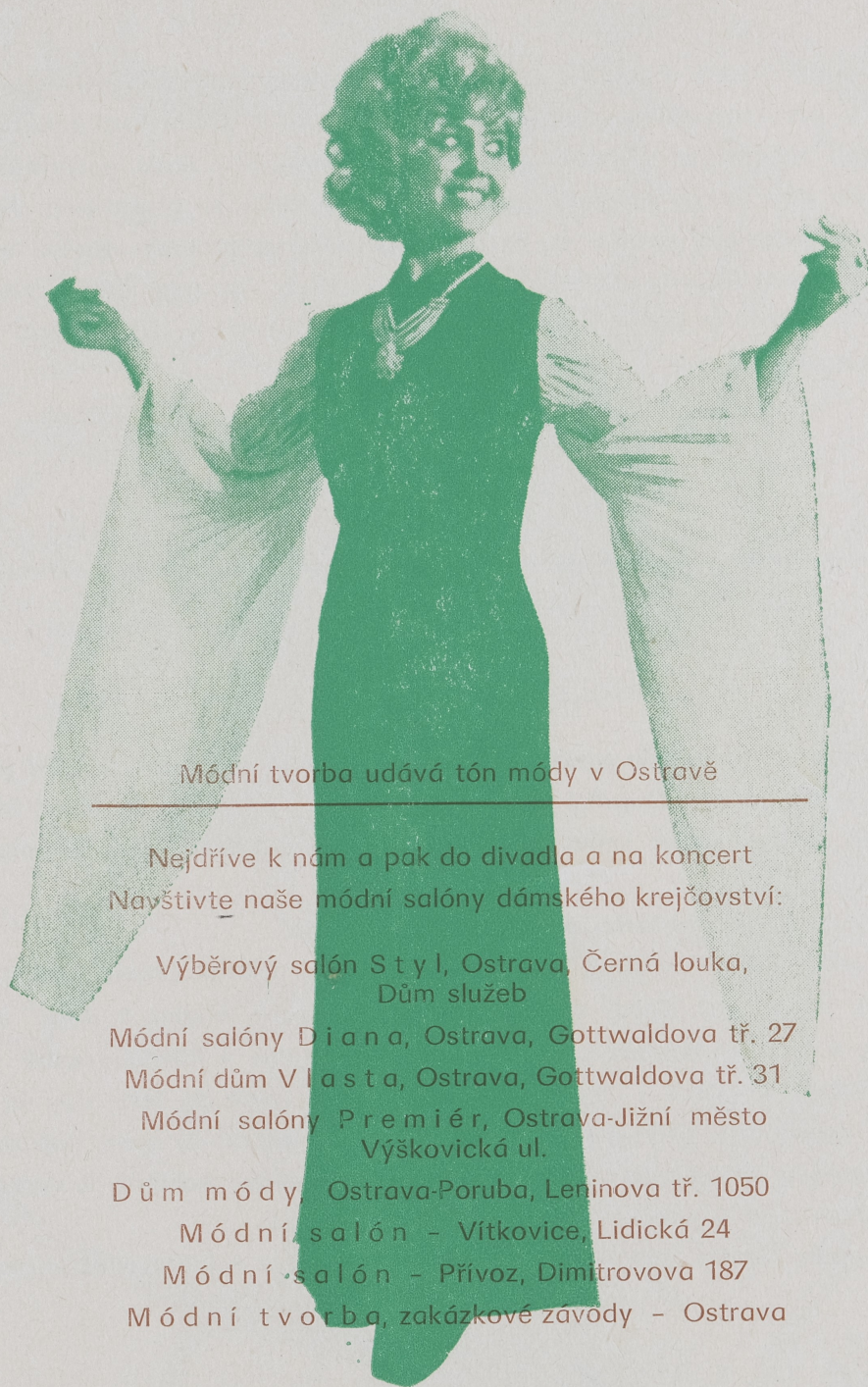

G. Rossini: Italka v Alžiru. Vydalo Státní divadlo v Ostravě v redakci Evy Sýkorové. Obálka,
kresby a grafická úprava Věra Faberová. Vytiskly MTZ, n. p., provoz 22, Ostrava I, Hollarova 14.

Cena 2 Kčs

Módní tvorba udává tón módy v Ostravě

Nejdříve k nám a pak do divadla a na koncert
Navštivte naše módní salóny dámského krejčovství:

Výběrový salón Styl, Ostrava, Černá louka,
Dům služeb

Módní salóny Diana, Ostrava, Gottwaldova tř. 27

Módní dům Vlasta, Ostrava, Gottwaldova tř. 31

Módní salóny Premiér, Ostrava-Jižní město
Výškovická ul.

Dům módy, Ostrava-Poruba, Leninova tř. 1050

Módní salón - Vítkovice, Lidická 24

Módní salón - Přívoz, Dimitrova 187

Módní tvorba, zakázkové závody - Ostrava

můj milý, ragú ze žabích jater.« Rossini s úsměvem triumfátora potřásl hlavou. Dumas ochutnal znovu, zamyslel se a pak s rozjasněnou tváří řekl: »Ach, ano, to je přece ragú z jehněčího srdce!«

Ale Rossini opět nesouhlasil. Dumasovo sebevědomí ustoupilo zcela soustředěnému zájmu dopídit se pravdy, ale když snědl všechno ragú, neuhodl, z čeho je připraveno. Nerad se přiznal ke své porážce a dožadoval se aby mu Rossini prozradil, co to tedy vlastně bylo.

»Drahý příteli,« pravil Rossini s vítězným svitem v očích, »to ragú bylo z vaší kožené rukavice, kterou jsem vytáhl v předsíni z vašeho zimníku. Vidíte tedy, že nezáleží ani tolik na tom, z čeho, nýbrž jak se co dělá!«

Ironie a sarkasmus - to nebyla pouze Rossiniho povahová vlastnost, v době jeho slávy to byla i zbraň. Zbraň s níž odrážel hlupáky a neomalence, kteří pronikali do těsné blízkosti a obtěžovali ho jen proto, aby se mohli svým snobským známým pochlubit tím, že mluvili s tímto slavným mužem.

Stendhal vypravoval rád historku o Rossinim a prelátovi:

Jednou ráno Rossini ještě pospával, když se najednou v ložnici objevil prelát, který prý přišel až z Říma, aby ho poznal. Začal se mu zpovídat ze svého obdivu k jeho skladatelskému umění. Rossini by s ním byl nejraději vyrazil dveře. Ale prelát v ložnici úplně zdomácněl a nemínil tak rychle odejít, a mluvil a mluvil. A tu mu Rossini vpadl do řeči: »Vy mi chcete povídat o slávě? Víte, monsignore, proč jsem tak slavný? Je to proto, že jsem nejkrásnějším mužem tohoto století! Canova mi řekl, že mu budu modelem pro sochu Achilla!« A vyskočil nahý, již tehdy dosti zavalitý z postele a postavil se do gladiátorské pózy.

V prelátovi se překvapením zarazil dech, vytřeštil zrak a v nejbližším okamžiku z Rossiniho ložnice uprchl...

STÁTNI DIVADLO V OSTRAVĚ

NOSITEL ŘÁDU PRÁCE

ITALKA V ALŽÍRU

GIOACCHINO ROSSINI

Opera o 2 dějstvích

Text: Angello Anelli - český překlad: Eva Bezděková

Dirigent: Bohumil Janeček

Režisér: zasl. umělec Ilja Hylas

Sbormistr: Karel Kupka

Výtvarník scény: Ota Schindler j. h.

Výtvarník kostýmů: Věra Fáberová

Korepetice: Drahomíra Ritzová, Jaromír Šalamoun

Představení řídí: Josef Jakš

Mustafa Jan Kyzlink
Karel Průša

Elvíra Radmila Minářová
Věra Nováková

Zulma Drahomíra Drobková
Zdena Diváková

Haly zasl. uměl. Jiří Herold
Klement Slowioczek

Lindoro Jozef Ābel
Oldřich Lindauer,
člen opery ND j. h.

Isabella Bohuslava Jelínková
Alena Havlicová

Isabella

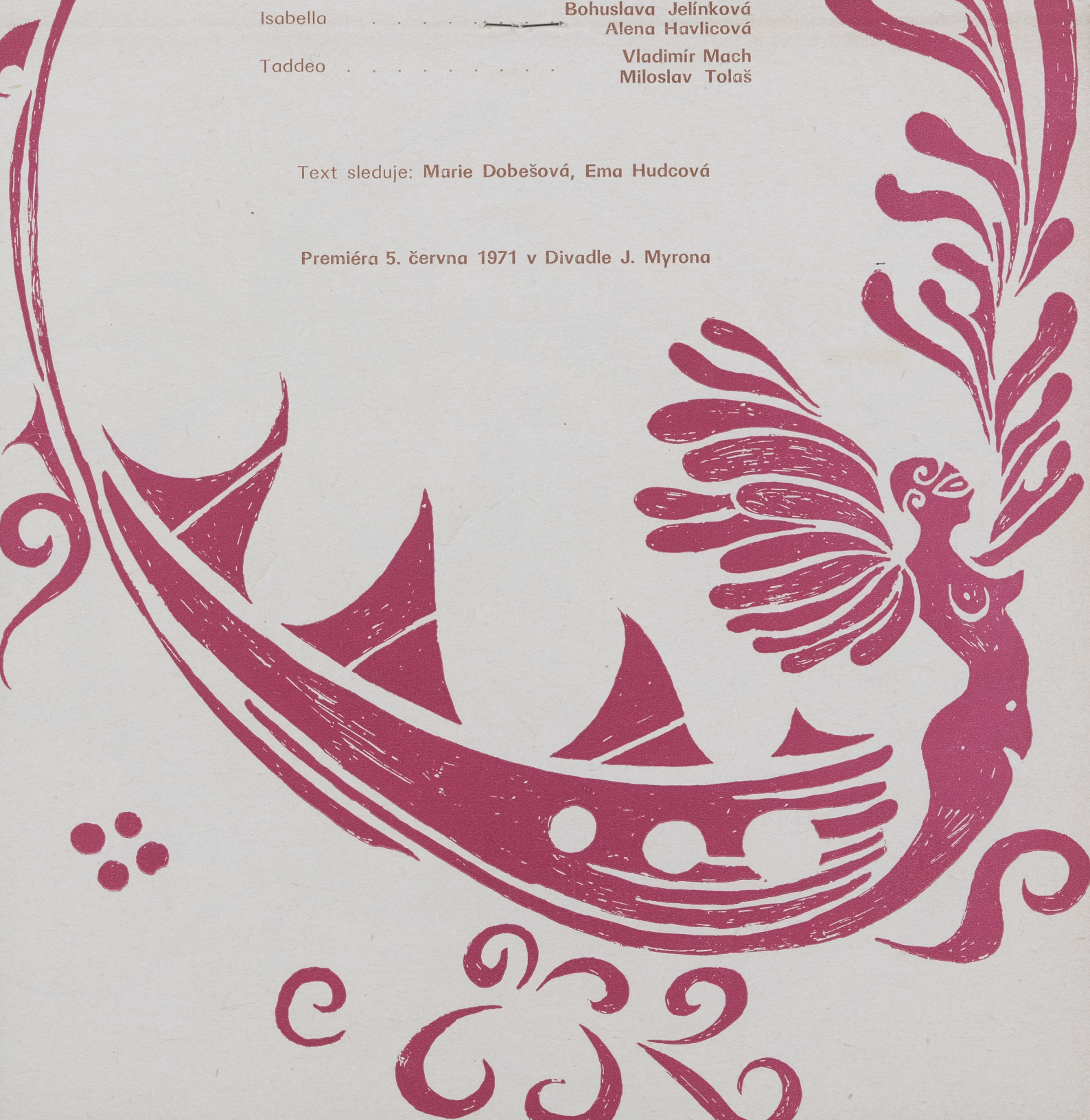
Bohuslava Jelínková
Alena Havlicová

Taddeo

Vladimír Mach
Miloslav Tolaš

Text sleduje: Marie Dobešová, Ema Hudcová

Premiéra 5. června 1971 v Divadle J. Myrona

ITALKA V ALŽÍRU

OBSAH OPERY

Bej Mustafa, neomezený vládce a pán nad svým harémem se snaží vysvětlit Elvíře, první dámě serailu, že již je přesycen její láskou, přesněji řečeno, že jí má až po krk.

Podrobněji se pak svěřuje se svým trápením sluhovi Alimu, který celkem rychle pochopí, že pán potřebuje změnu. Jenže nároky jsou příliš velké. Bej si přeje pouze Italku, a to krásnou a navíc chytrou. A do týdne obstarat, jinak hlava dolů.

Sám Mustafa osnuje plán, jak se rychle zbavit Elvíry. Prostě ji ožení se svým otrokem Lindorem, jakýmsi Italem, který je tu v zajetí. Ale světe, div se! On ji nechce, zuby nehty se brání a nepomůže ani měsíc zlata jako přívažek.

Zatím na mořském pobřeží řádí divoká bouře, ve které ztroskotá italská loď. Korsáři se ihned zmocní kořisti, která je obrovská, vezmeme-li v úvahu, že na palubě je žena - Italka - a právě taková, po jaké touží bej. Ali je spasen a jása radostí. Italka má v závěsu jakéhosi muže, ale ten se snadno odstraní.

Mezi dvěma zmíněnými trosečníky se rozvine v této pohnuté chvíli rušný dialog, ze kterého se dovídáme, že Italka se jmenuje Isabella a muž Taddeo. Dále, že Isabella miluje jakéhosi Lindora, který před několika měsíci musel odjet z Itálie a dosud se nevrátil. Isabella se tedy vydala na cestu, svého milého hledat. A protože je krásná, má samozřejmě ctitele - Taddea - který ji rytířsky doprovází v domnění, že jeho láska a oběti budou přeci odměněny. Ale protože nyní oba jsou v nebezpečí, dohodnou se, že budou vystupovat jako příbuzní - strýc a neteř.

Mustafa se opět pokouší přemluvit tvrdohlavého Lindora. Vytáhne svůj poslední trumf. Nabídne tomuto mladíkovi velkorysý dar. Vezme-li si Elvíru, bude moci odplout s benátskou lodí do Itálie. Tentokrát Lindoro souhlasí.

Ali mezitím oznámil Mustafovi radostnou zprávu o vzácné kořisti a celý serail nedočkavě očekává krásnou Italku. Jakmile Isabella předstoupí před beje, je Mustafa ztracen. V okamžiku vzplane láskou jako vích a bystrá Isabella konstatuje, že si velmi brzy tohoto neomezeného vládce omotá kolem prstu. Ale situace se poněkud komplikuje. Přichází Lindoro s Elvírou, rozloučit se před odplutím. Milenci se poznávají a blednou pohnutím. Mustafa zneklidní a oba bedlivě pozoruje. Isabella však okamžitě zvládne situaci a nevině se dotazuje na Elvíru. Když se od samého Mustafy dovídá, že je to jeho žena, kterou zapudil, nesmírně se rozhořčuje nad takovou barbarskou neomaleností a bej má co dělat, aby svou novopečenou krásku utěšil. Když Isabella žádá za svého otroka Lindora, vyhoví jí, jen aby byl klid.

II. jednání

Celý harém může smíchy popukat nad zamilovaností Mustafy. Italka si ho drží pěkně od těla, a bej plane nedočkovostí a touhou, a plní každé Italčino přání. Předchází si na každém kroku domnělého strýce Taddea, jen aby získal trochu přízně své krásy.

Mezitím mají milenci dost příležitosti se domluvit na útěku. Má to být dvojí lest - jednak musí být podveden Mustafa, ale současně i Taddeo, který je přesvědčen, že veškeré lsti Isabelliny se dějí jen z lásky k němu. Kdo je Lindoro - nemá ponětí.

A už tu máme nešťastného Mustafu. Vrtochy Italčiny jsou stále častější a on se s ní nepohodl. Spěchá za Lindorem a Taddeem, aby mu poradili co dělat. Ale Lindoro beje uklidňuje a ujišťuje o lásce Isabellině. Svěřila se mu se svou náklonností k bejovi a je přesvědčena, že je to ten pravý muž pro ni. A tak ho chce vyznamenat svou přízní a jmenovat svým Paroháčem, což je prý v Itálii největší vyznamenání pro muže. Mustafa je nadšen a chystá se netrpklivě na obřad. A to je právě lest Isabellina. Při této scéně má dojít k připravovanému útěku. Mustafovi otroci, hrají v této lsti také svou roli. Jsou oblečeni za paroháče a mají figurovat v obřadu korunování Mustafy.

A tak nadešla všemi očekávaná chvíle. Obřad začíná. Mustafa když vidí svou líbeznu Italku je ochoten dělat vše, co mu nařídí a tak odřikává text přísahy: »I když vidím, nevidím, i když slyším neslyším, hodně piju, hodně jím, do ničeho nemluvim. Přisahám to na sto hříchů.«

A pak dá Lindoro povel k hodování, nosí se jídlo a hodně pití. Mustafovi se brzy všechno plete a než pochopí, jakou ošklivou hru si s ním Italka zahrála je pozdě. Loď s uprchlíky odplouvá a bej marně volá stráže a otroky. Proklíná všechny Italky a je rád když se svými nově nabytými parohy se může vrátit do náruče Elvířiny.

GIOACCHINO ROSSINI (1792 - 1868)

Prvý velký mistr italské národní opery XIX. století, G. Rossini, je jednou z nejrázovitějších postav hudebních dějin.

Jeho skladatelskou slávu založila zpěvačka Rosa Morandi z benátského divadla San Morsé, která se ujala role Fanny v jeho první opeře »Směnka manželství«. Protože zpívala Morandi, měla opera úspěch. Rossinimu bylo tehdy 18 let a měl pochopitelně po tak slavné premiéře dojem, že mu patří svět. Později poznal, že úspěch u italského obecnictva je proměnlivý jako počasí, nicméně když mu bylo 30 let, měl opravdu to, co nazýváme slávou. Kde se objevil, všude ho vítaly davy nadšenců a za vstupenky na jeho opery se dalo pěkně vydělat. Úspěšný skladatel musel mít i úspěšného impresária a Rossini ho měl. Jmenoval se Domenico Barbaja a byl Rossinimu sympatický svou nenapodobitelnou výmluvností, ale i podivným romantickým životem. Z číšníka se stal majitelem kavárny, pak cirkusovým ředitelem a když žil s Rossinim, byl už skutečným vládcem všech hlavních operních scén. Vydělával ohromné peníze a Barbaja nebyl lakomý. I podíl ze své herny skladateli odváděl.

Po »Směnce manželství« byla druhým velkým úspěchem roku 1812 buffa »Hedvábný žebřík«. Rossini pak v rychle následujících dílech prohlubuje svou kompoziční techniku a zbavuje se cizích vlivů. Až konečně v r. 1813 provedený hrdinský »Tancred«, ukáže v plném rozsahu a světle pravý rossiniovský sloh. Tancredem, v němž se hlavní role ujala slavná zpěvačka Giuditta Pasta, položil základy nového výrazu italského hudebního romantismu.

Téhož roku (1813) přichází další úspěch v benátském divadle San Benedetto s komickou zpěvohrou »Italka v Alžíru«. Rossiniho nepřátelé soustředění kolem skladatele komických oper Paisiella se domnívali, že Italkou Rossini »vyprázdnil svou kapsu«. Dráždivý půvab Italky Isabelly, její úhoří obratnost, ženská lest a vtíp, vše je náladou hudby výborně navozeno. Rossini dovedl z této základní koncepce vytvořit nenapodobitelnou plejádu hudebních nápadů. Klasická forma přehledy je přesně zachována a slouží jako doklad skladatelova vynikajícího smyslu pro hudební architekturu.

Po tomto úspěchu Italky psal Rossini nad očekávání nepřátel dál. Roku 1816 vzniká jeho 13. jevištní dílo, geniální buffa »Lazebník sevillský«. Neúspěch premiéry Lazebníka předznamenal však skladatelovy italské strasti, které ho pak provázely při všech dalších dílech přes »Otella«, »Straku zlodějku«, »Popelku« až po »Semiramis«. Itálie se Rossiniho nabažila a skladatel se stěhuje do Paříže.

Paříž ho přijala s nadšením, jmenovala ředitelem Italské opery a pak následovaly další pocity a jmenování, nemluvě o dobrém finančním zajištění. Rossini cítí k Paříži vděčnost a komponuje pro ni své 38. jevištní dílo ve stylu »Velké« francouzské opery - »Viléma Tella«. Byla přijata s nadšením.

A to byl vlastně konec Rossiniho umělecké dráhy. 37letý hrabě Rossini se stal skladatelem na odpočinku, finančně dokonale zajištěn se díval jak jeho opery jdou světem. Pan Benjamin ho kreslil do pařížských novin s pytlím peněz pod paží. Slavného mistra bylo často vidět ve společnosti Dumase a Mayerbeera v restauraci, kde se všechno trásl před jeho gastronomickými nápady. Žil ze své slávy, nijak neznepokojován anekdotami o své lenosti.

Kromě »Stabat mater« a »Missy solemnis«, kterou prý rychle instrumentoval »aby se neoctla v rukou pana Saxe a Berlioze, kteří by svými vymoženostmi zabili ubohé zpěvní hlasy«, vzniklo v této době sladkého nicnedělání několik skladeb komorních, mezi nimi 4 smyčcové kvartety a rozkošné, lehké a půvabné kvartety pro dechové nástroje.

Franz Liszt, který se s Rossinim stýkal, se pokouší ve svých pamětech o jeho charakteristiku:

»Rossini je stejně skvělý a samostatný ve své diogenovské moudrosti, jako ve výtvorech své múzy. Bylo by velmi odvážné, kdybychom chtěli nalézt hranice, kde jeho mystifikace začíná a kde končí. Když je však náhodou v náladě, která druhým dovoluje, aby se jeho myšlenkám podívali až na dno, pak vrhá na každý předmět tak ostré světlo, že nemůže být pochybnosti o zvláštní hloubce jeho porozumění. Přesto však nechtěje zklamat krátkozraké, dává přednost tomu, že si v klidu dopřeje potěšení a pustě se jim vychechtá mefistofelským smíchem...«

O Rossiniho zálibě v dobrých jídlech koluje spousta pravdivých i méně pravdivých historek. O tom, že byl vyhlášeným gurmánem své doby však není pochyby. Jeho největším soupeřem v tomto oboru byl Alexandr Dumas – autor Tří mušketýrů. Historicky doložen je památný souboj obou proslulých osobností, který byl vybojován v Rossiniho bytě a skončil vítězstvím skladatele.

... Dumas navštívil Rossiniho a při řeči, která se brzy stočila přirozeně na pokrmové speciality, prohlásil autor Monte Christa, že po ochutnání hned pozná, z čeho je složeno kterékoliv ragú. »Dobrá«, pravil Rossini. »Počkáte-li, příteli, chvilku v tomto salóně, sám vám v kuchyni upravím ragú, o němž naprosto určitě neuhodnete, z čeho je uděláno!«

Dumas s úsměvem poznamenal: »To se vám, maestro, určitě nepodaří.« A tím byl tento prazvláštní souboj vyhlášen a přijat. Rossini pak nějakou dobu kutil cosi v hale svého bytu, kde visel Dumasův kabát, a pak se jal v kuchyni připravovat slíbené ragú. Když je potom předložil Dumasovi, velký literát ochutnal, pochvalně pokýval hlavou, ale nepřekvapen prohlásil: »To je,

ITALKA V ALŽÍRU

